

lobby, lokaal

Jaarverslag / 2018

Over

Stichting Lobby Lokaal/

Veel mensen weten de weg naar machthebbers niet te vinden. Simpelweg omdat ze de connecties niet hebben en geen dure lobbyist kunnen inhuren. Stichting Lobby Lokaal wil de waardevolle ideeën van deze mensen een kans te geven. Het gaat dan nadrukkelijk om ideeën die nog niet passen in gemeentelijk beleid of voorgesteld beleid. Of om ideeën die in strijd zijn met gemeentelijk beleid en waar dus een herziening van het beleid moet komen.

Lobby Lokaal ondersteunt de tegenmacht. Dat doen we met trainingen, ondersteuning, advies en het delen van informatie. Wij richten ons daarbij op lokale initiatieven met weinig (sociaal) kapitaal die zich inzetten voor groen, cultuur, jeugd, gezondheid en sociale cohesie op gemeentelijk niveau.

Stichting Lobby Lokaal is een initiatief van Wallaart & Kusse Public Affairs en heeft een ANBI-status.

Meer informatie / stichtinglobbylokaal.nl

Over

Wallaart & Kusse Public Affairs/

Wallaart & Kusse Public Affairs gelooft in een betere wereld door eerlijke lobby. Wallaart & Kusse helpt organisaties, bedrijven en individuen bij het ontwikkelen van een public affairs-strategie in het moderne informatietijdperk.

De wereld heeft namelijk een onstilbare honger naar informatie. Mogelijkheden om informatie te vinden en te delen zijn bijna onbegrensd. In zo'n wereld kom je niet weg met een gesloten, manipulatieve en stiekeme lobby. Dit betekent ook dat de public affairs wereld zich meer moet richten op het algemeen belang en minder op het particulier belang. Organisaties die puur voor het eigenbelang gaan en daarbij aantoonbaar het algemeen belang schaden, worden uiteindelijk vermalen in het debat.

Wallaart & Kusse helpt organisatie om (opr)echte informatie te vergaren, in het publiek debat te brengen en daarmee invloed te verkrijgen.

Meer informatie / wkpa.nl

Voorzitter aan het woord/

Met veel plezier presenteer ik het eerste jaarverslag van Stichting Lobby Lokaal. Het jaar 2018 was het jaar waarin het initiatief van Wallaart & Kusse officieel werd gelanceerd. Het was tevens het jaar waarin ik volmondig 'ja' zei tegen een rol als voorzitter van het bestuur van Stichting Lobby Lokaal.

Zelf heb ik jaren gewerkt in het sociaal maatschappelijk veld. In die tijd heb ik veel kleine initiatieven gezien waar keihard gewerkt werd om prachtige maatschappelijke doelen te bereiken. Helaas heb ik ook veel van deze initiatieven zien stranden, omdat er bij deze organisaties niet bewust werd nagedacht over hoe zij moesten laten zien wat de waarde van hun werk was. Om juist deze mensen en organisaties verder te kunnen helpen ben ik met trots voorzitter van Stichting Lobby Lokaal.

Lobby Lokaal wil namelijk het lokale bestuur toegankelijker maken door informatie te verstrekken, trainingen te geven en spreekuren te verzorgen. Wij geven al die mensen die iets willen in hun gemeente een zetje om van actieve burger uit te groeien tot een echte burgerlobbyist.

Het jaar 2018 was een fantastisch jaar voor onze stichting. Wij hebben het afgelopen jaar meer dan 140 burgers met hun lokale lobby geholpen. Zo trainden wij meer dan veertig groene belangenbehartigers en zagen we op de helft van onze spreekuren burgerlobbyisten die zich inzetten voor kinderen en jongeren. Deze belangen zullen in 2019 dus door nog meer mensen worden behartigd.

Lobby Lokaal is op dit moment voornamelijk actief in Amsterdam. Daarnaast organiseren we elk kwartaal een lobbyspreekuur in Den Haag. De komende jaren willen wij in elk geval uitbreiden naar Utrecht en Rotterdam. In grote steden is het gemeentebestuur groot, waardoor het voor burgers lastig is om te weten hoe zij het beleid kunnen beïnvloeden. Daarom richten wij ons in eerste instantie op deze steden.

Ook komend jaar zetten we ons in voor de burgerlobbyist. Het zou mooi zijn als burgers actiever meewerken aan het beleid in de gemeente. Dat kan, bijvoorbeeld door mee te denken over beleid in het kader van burgerparticipatie. Maar dat is vooral nuttig als je het eens bent met de koers van de gemeente. Wat wij willen stimuleren en ondersteunen is juist het ongevraagde advies van burgers, oftewel de burgerlobby.

Enfin, ik geloof er heilig in dat elk belang het het waard is om behartigd te worden. Lobbyen is de sleutel voor succes!

Maryam El-Rahmouni/

Lobbyinformatie/

Om te kunnen lobbyen moet je weten hoe de gemeente werkt. Daarvoor heb je informatie nodig. Lobby Lokaal maakt deze informatie toegankelijk voor iedereen. Dit doen we door het publiceren van handboeken met tips en inspiratie voor de burgerlobbyist en door het delen van informatie via ons (online) netwerk.

Thema / Groen
Deelnemers / 49
Organisaties / 7

Cijfers/

In 2018 hebben we het boekje *'Lobby Lokaal. Tips voor de burgerlobbyist'* gepubliceerd. Dit boekje is ruim **honderd** keer aangevraagd en daarnaast **driehonderd** keer uitgedeeld.

Er waren **tachtig** mensen aanwezig bij de lancering van de stichting.

181 mensen lezen onze nieuwsbrief.

156 mensen volgen ons op Facebook.

We zijn **twee** keer in de media geweest. Zo stonden we in het Parool met een opiniestuk en werd programmacoördinator Mara van Waveren geïnterviewd door het Nederlands Dagblad.

Op de website zijn in 2018 **37** interviews en blogs gepubliceerd.

EEN SLIMME LOBBYIST FELICITEERT HET

In je gemeente opkomen voor lokale belangen, dat kan iedereen, vindt Mara van Waveren van Stichting Lobby Lokaal. Probleem is dat we vaak niet weten hoe dat moet.

► AMSTERDAM

Met de gemeenteraadsverkiezingen voor de deur is dit het moment om je stem te verheffen over gemeentelijk beleid, weten ze bij stichting Lobby Lokaal. Om burgers een handje te helpen bracht de stichting samen met lobbykantoor Wallaart & Kusse Public Affairs (WKPA) het boekje *Lobby Lokaal* op de markt. Dat is hard nodig, zegt Van Waveren. 'Mensen zeggen als ze bijvoorbeeld een ambtenaar hebben gesproken dat "de gemeente" niet mee wil werken. Wat "de gemeente" nu precies is en dat je ook via een gemeenteraad je punt onder de aandacht kan brengen, weten ze vaak niet.'

Mara van Waveren

Lobby Lokaal ontstond via WKPA vanuit het besef dat niet iedereen dezelfde mogelijkheden heeft voor zijn of haar belangen op te komen. 'Wij vinden het belangrijk om lokale lobbyisten zoveel mogelijk een gelijk speelveld te bieden. Daarvoor willen we kennis, ervaringen en tips

NIEUWE RAADSLID

delen.' In het boekje zijn onder andere ervaringen opgenomen van de Delftse burgemeester Marja van Bijsterveldt-Vliegthart en het Haagse gemeenteraadslid Richard de Mos. 'Er staan ook verhalen over succesvolle burgerlobby's in. Bijvoorbeeld hoe IJburg een kinder- en buurtboerderij kreeg, maar ook hoe je je eigen lobbyplan kunt maken.' Volgens Van Waveren vergeten mensen vaak de kracht die lokale media kunnen hebben op gemeentelijk beleid. 'Terwijl die media altijd willen luisteren naar mensen met een goed verhaal. Kijk ook of meer mensen vinden wat jij vindt. Dan kun je samen optrekken', tipt ze. 'Dat gaat gemakkelijk via sociale media.' Ook is het belangrijk je goed te verdiepen in de procedures. 'En feliciteer straks de nieuwe raadsleden, want met dat soort kleine contactmomenten kun je vooruitgang boeken om je onderwerp op de agenda te krijgen.'

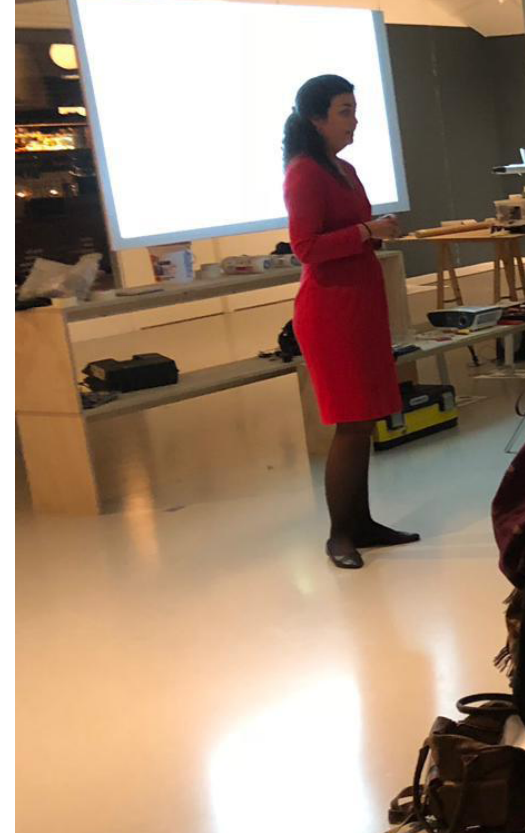
Thema / Cultuur
Deelnemers / 20
Organisaties / 13

Lobbytrainingen/

In 2018 hebben we **drie gratis open trainingen** georganiseerd. In de trainingen helpen we de burgerlobbyist in spe op weg in het speelveld van de gemeente. Hoe werkt de gemeente en vooral hoe beïnvloed je het beleid in jouw gemeente?

“Heel leerzaam! Ik ben iemand die altijd dacht dat hij de gemeente wel snapte, maar er zijn toch best veel dingen die anders liggen dan gedacht, en dat maakt een enorm verschil! En zo hoor je ook welke tactieken werken en wat voor dingen niet, en dat is ook super waardevol! Dus erg goed!” - Marten Kooistra was bij de Lobby Lokaal training in Den Haag.

Daarnaast hebben we **vijf trainingen** gegeven tegen een vergoeding voor professionele organisaties met een achterban met vrijwilligers. Zij wilden die achterban extra steun bieden bij hun lokale lobby. In 2018 waren dat de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen (NVP) en Servicepunt Emancipatie Amsterdam (SPE).

Lobbytraining in Amsterdam

Amsterdam met raadslid Marijn Bosman/

Lobbytraining King for a Day/

1 / Lobbyinformatie

2 / Lobbytraining

3 / Lobbspreekuur

4 / Lobbyhulp

Lobbysprekuren/

Tijdens een spreekuur legt een burgerlobbyist zijn casus voor aan een professionele lobbyist. Deze lobbyist loopt een lobby stappenplan langs en zorgt dat de burgerlobbyist met een handzaam plan het spreekuur verlaat. We hebben in 2018 **acht spreekuren** georganiseerd, zowel in Amsterdam als in Den Haag.

“De studenten van het Amsterdam University College geven gratis huiswerkbegeleiding aan Zeeburgia voetballers van wie de ouders dit niet kunnen betalen. Wij wilden het probleem van de groeiende onderwijskloof agenderen bij de formateurs van het huidige Amsterdamse college. Dit is gelukt mede door de hulp van Lobby Lokaal die ons voorzien heeft van slimme en bruikbare tips, zoals hoe we gericht de publiciteit op konden zoeken en wat het juiste moment was om een brief schrijven aan de formerende politieke partijen en de formateur.” - Rally Rijkschroeff (Zeeburgia AUC Schoolcoaches)

Thema / Jeugd
Deelnemers / 20
Organisaties / 8

lobby lokaal
/ Amsterdam

Lobbyhulp/

Lobby Lokaal koppelt vrijwilligers die kennis willen maken met de lobbywereld aan organisaties die hulp nodig hebben bij hun lokale lobby. De vrijwilligers, vaak studenten, maken een lobbyplan voor de organisatie en helpen bij de uitvoer van het plan. Lobby Lokaal begeleidt de vrijwilligers in hun werkzaamheden voor deze organisaties. In 2018 hebben **drie organisaties lobbyhulp gekregen van drie studentlobbyisten.**

“Binnen de functie heb ik mijzelf kunnen ontwikkelen op analytisch en strategisch vlak, omdat ik de gevonden informatie en theorie vaak direct moest toepassen in de praktijk. Dit vond ik ook het leukste aan deze stage. Hoewel beïnvloedingsmogelijkheid niet altijd zichtbaar zijn, was dat nu wel het geval! Het zichtbare resultaat was onder andere dat Champs nu in gesprek is met de gemeente en haar initiatief meer bekendheid heeft gekregen.”

- Rutger van der Veen, studentlobbyist voor Champs on Stage

Stevenskerk in Nijmegen/

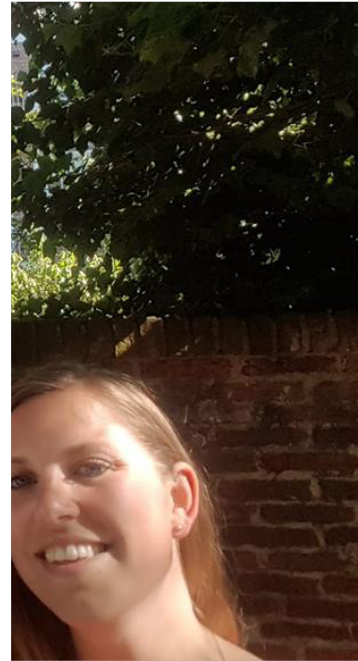
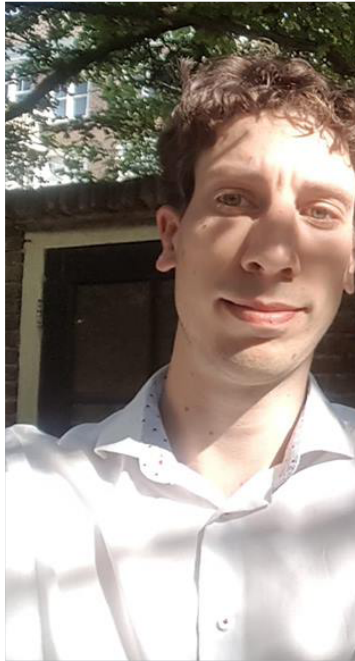
“De mensen van Lobby Lokaal doen wat ze beloven. Met veel commitment en kennis hebben ze ons stap voor stap begeleid in opzetten van een solide relatie met provincie en gemeente. Van grote toegevoegde waarde dus.”

- Heleen Wijgers, directeur Stevenskerk

Partner aan het woord/

“Echte politieke invloed uitoefenen is ontzettend ingewikkeld. Zeker als je daarvoor geen capaciteit, skills en contacten hebt. Kompass en Stichting Lobby Lokaal hebben elkaar gevonden in de strijd voor gelijke toegang tot lobby en bestuurlijk Nederland. Wij hebben een focus op gelijke toegang voor iedereen die bezig is met de verwezenlijking van mensenrechten binnen Nederland, Stichting Lobby Lokaal is gespecialiseerd in lokaal beleid. Dit is een goede combinatie gebleken voor ons lobbyspreekuur. Wat zo leuk is aan het spreekuur is de lage instapdrempel. Iedereen kan even mailen en langskomen voor advies. In Den Haag dragen Kompass en Stichting Lokaal daarmee bij aan gelijke toegang tot de lokale politiek.”

- Rene Rouwette, directeur Kompass

**Lobbyspreekuur in Den Haag met Stichting
Nationaal Jeugdombijt/**

Projecten/

Om het publieke en politieke debat te verrijken en besluitvorming te verbeteren, moeten alle belangen gehoord worden. Met de meeste activiteiten bereikt Lobby Lokaal burgers die met een klein zetje hun belang kunnen behartigen. Maar er zijn groepen die om uiteenlopende redenen niet zo snel hun stem laten horen. Het kost meer tijd en een specifieke aanpak om met deze groepen in contact te komen. Daarvoor bedenken

we projecten. Zo hebben we dit jaar *Are you talking to me?!* opgezet voor burgerlobbyisten tegen moslimdiscriminatie. Dit project wordt gefinancierd door Stichting Democratie en Media en voeren we samen uit met Tofik Dibi. In de eerste helft van 2019 publiceren we een online toolkit voor de burgerlobbyisten en organiseren we trainingen om de bugerlobbyist handvatten te geven voor de lobby tegen moslimdiscriminatie.

Verder hebben we met de BKB-academie een projectplan gemaakt om jongeren te leren lobbyen. *Machtmakers* is een lespakket voor het vak maatschappijleer. Bij dit vak ligt de nadruk nog te vaak op het overdragen van kennis over het politieke systeem en te weinig op democratische vaardigheden. Om ervoor te zorgen dat jongeren niet alleen gaan stemmen als ze achttien zijn, maar vanaf jongs af aan in staat zijn om mee te praten over beleid en hun belangen, leren ze bij *Machtmakers* lobbyen. Jongeren gaan aan slag met hun eigen lokale lobby en komen in contact met lokale politici. In 2018 hebben we een pilot uitgevoerd op een middelbare school in Baarn. Op dit moment voeren we gesprekken voor de financiering van dit project in 2019.

Woord van de programmacoördinator/

Waarom zou de gemeente naar zo'n 16-jarige luisteren?

Te veel mensen denken dat de gemeente niet naar hen zal luisteren. Te veel mensen laten daarom hun stem niet horen. Te veel belangen worden daarom niet of onvoldoende gehoord. Met Stichting Lobby Lokaal wil ik hier verandering in brengen. Maar eerlijk is eerlijk, met de gratis trainingen en lobbyspreekuren heb ik het afgelopen jaar vooral mensen bereikt die al wisten dat hun stem waardevol is. Die al van plan waren hun belang te behartigen en die - linksom of rechtsom - zorgen dat ze gehoord worden.

Misschien schrikt de term *lobbyen* de andere mensen af. Het kostte mij bijvoorbeeld moeite om de Belastingdienst te overtuigen dat Stichting lobby Lokaal een Algemeen Nut Beogende Instelling (anbi) is. Dat lobbyen niet per definitie gaat over eigen financieel gewin. Dat er maatschappelijke belangen zijn die goede belangenbehartiging kunnen gebruiken. Dat burgerlobbyisten de democratie kunnen versterken. En dat zij niet altijd iets willen tegenhouden in hun achtertuin, maar juist vol ideeën zitten om de stad nog mooier te maken.

Aan de andere kant merk ik dat steeds meer mensen interesse hebben in lobbyen. Dat is een goed teken! Het is gelukkig geen exclusieve bezigheid van corporate Nederland. Ik zie en spreek de laatste tijd veel mensen die juist de meerwaarde van lobbyen voor het algemeen belang inzien.

Dan schrik ik van een opmerking van een zestienjarige scholier die denkt dat haar mening er niet toe doet. Uiteraard is ook haar kijk op de wereld van belang voor het maken van goed beleid. Denk eens aan haar ideeën over busverbindingen of fietsroutes in de stad, sportfaciliteiten in haar buurt en haar veiligheid bij het uitgaan. Of misschien haar ervaringen met schulden of de jeugdzorg. Voor een politicus zijn die ervaringen en ideeën misschien wel belangrijker, en hoogstwaarschijnlijk verrassender en verfrissender dan de brieven van professionele lobbyisten.

Maar hoe zorg je dat zij haar stem laat horen? Zij zou eigenlijk moeten ervaren wat er gebeurt als je je belang behartigt, hoeveel invloed je kan hebben. Dan moet het wel laagdrempelig zijn om mee te kunnen doen. Er zijn gemeenten waarbij je door het ophalen van vijftig handtekeningen al iets op de raadsagenda kan plaatsen. En dan hoef je nog niet eens de stemgerechtigde leeftijd te hebben. Dat zijn mooie initiatieven. Ik wil komend jaar in ieder geval meer mensen laten zien dat ze op een schat aan informatie zitten om gemeentelijk beleid te verbeteren. In 2019 schudt Lobby Lokaal nog slapende burgerlobbyisten wakker.

Mara van Waveren/

Alberto Alemanno aan het woord/

Alberto Alemanno is professor Europees recht aan de universiteit van Parijs & New York. Daarnaast is hij oprichter van the Good Lobby, een NGO die burgerlobbyisten in Europa helpt en schrijver van het boek 'Lobbying for change'. Esther Crabbendam interviewde hem tijdens de lancering van Stichting Lobby Lokaal.

“Ik geloof dat
burgerlobby
een betere
manier is om
het politieke
systeem te
verbeteren.”

Alberto Alemanno
tijdens de lancering van
Stichting Lobby Lokaal/

In 2015 moet Geerte Piening (23) na het uitgaan nodig plassen, maar alle cafés zijn dicht en is er geen openbaar vrouwentoilet te bekennen. Geerte doet haar plas in een steegje en krijgt een boete wegens wildplassen. Drie jaar later is ze een rechtszaak en een aantal ludieke acties verder in haar strijd voor meer openbare toiletten voor vrouwen. Nog steeds probeert ze het onderwerp op de politieke agenda te krijgen. Inmiddels wordt ze bijgestaan door Lobby Lokaal, een kersverse stichting die professionele lobbyisten koppelt aan burgerlobbyisten zoals Geerte.

De acties van Geerte passen in een wereldwijde ontwikkeling waarin burgers vaker het heft in eigen handen nemen en bij politici aankloppen. De Oostenrijkse Max Schrems ontdekte dat Facebook veel meer data van hem had dan zou mogen en voerde een succesvolle lobby en rechtszaak tegen het bedrijf. Alejandro Calvillo startte in Mexico acties voor hogere belasting op frisdrank met veel suiker en kreeg uiteindelijk genoeg steun voor de invoer van deze 'soda taks.' Studenten van Cambridge ontdekten dat meer dan honderd stafleden minder dan het *living wage* verdienden en voerden zo veel druk uit dat de universiteit uiteindelijk het loon van de stafleden verhoogde.

Bijzonder hoogleraar Internationaal Recht aan de New York University of Law Alberto Alemanno (42) gebruikt deze voorbeelden als bewijs dat we als individu meer moeten leren aankloppen bij politici. Het enige dat je nodig hebt is iets om voor te vechten, uithoudingsvermogen en enthousiasme, zo schrijft Alemanno in zijn boek 'Lobbying for change.' Alemanno is oprichter van The Good Lobby, een organisatie die (beginnende) lobbyisten opleidt en inzet voor sociale lobby op Europees niveau. In het boek legt hij in tien stappen uit hoe iedereen van zichzelf een succesvol burgerlobbyist kan maken.

Veel mensen hebben een negatieve connotatie bij het woord lobby. In uw boek schrijft u dat meer lobby juist goed is voor de maatschappij. Kunt u dat uitleggen?

Lobby heeft een negatieve connotatie, maar het is een van de meest democratische dingen die burgers kunnen doen. Ik zeg vaak dat onze samenleving meer lobby nodig heeft en niet minder: het kan de samenleving democratischer maken.

Burgerlobby is een vorm van betrokkenheid bij de politiek die veel meer is afgestemd op de huidige tijdgeest. Je kunt je zorgen uiten en beleidsmakers confronteren met hoe hun plannen in de realiteit uitwerken. Het is een manier om de politiek te beïnvloeden in de tijd dat er geen verkiezingen zijn. Maar het probleem van deze manier van inspraak is dat het op dit moment wordt gekaapt door voornamelijk grote bedrijven. Daardoor wordt de meerderheid, de gewone burger, ondervetegenwoordigd.

Het is tegenwoordig toch juist heel makkelijk om politici te bereiken? We hebben aan de ene kant meer toegang tot informatie dan ooit en zijn een e-mail van een politicus verwijderd, maar aan de andere kant noemt u dat de kloof tussen burgers en de politiek groter is dan ooit.

Dat is inderdaad een beetje een paradox. We zijn nog nooit in een betere positie geweest om een verschil te maken in de wereld en het is inderdaad gemakkelijk om in contact te komen met onze vertegenwoordigers. Het levert echter nog weinig resultaat op en daarom voelen we ons gefrustreerd en machteloos.

Hoe verklaart u dat?

We zien dat burgers steeds minder interesse hebben in de politieke wereld. We wachten af, stemmen steeds minder, de opkomst daalt, en het wantrouwen in het politieke systeem is groot.

We moeten niet meer wachten tot politici naar ons toekomen en luisteren, maar zelf naar hen toe gaan en zeggen: we hebben ideeën en we willen dat u daar naar luistert.

Politiek is tegenwoordig zo ingewikkeld en geprofessionaliseerd geworden dat het lijkt alsof je om een succesvol politicus te worden juist al je banden met de samenleving moet loslaten. Politici zijn te goed in politiek, en te slecht in het echte leven.

Is dat ook het verschil tussen activisme en lobby? Dat je je strategie aanpast om in het politieke systeem te passen in plaats van meer disruptief te zijn?

Ik denk dat burgerlobby, wat ik zie als lobby door burgers voor burgers, een disruptieve kracht is en zelfs in de buurt komt van activisme. Activisten zijn goed in het creëren van bewustwording over maatschappelijke thema's en in het veranderen van sociale normen. Ze dragen bij aan acceptatie en begrip voor belangrijke issues.

Maar activisten zijn nog niet altijd goed in het gebruiken van de middelen die lobbyisten wel gebruiken. Middelen die beleid en wetgeving kunnen veranderen. Ik denk dat activisten lobby vaker zouden kunnen gebruiken om dichterbij echte verandering te komen.

politicus te worden juist al je banden met de samenleving moet loslaten. Politici zijn te goed in politiek, en te slecht in het echte leven.

Dus activisten zouden de middelen van lobbyisten moeten toepassen om hun acties naar een hoger niveau te tillen?

Ik zal een voorbeeld geven van wat ik zie als het 'upgraden' van hedendaags activisme. Het middel dat activisten tegenwoordig het meest gebruiken is de online petitie. We verzamelen handtekeningen voor van alles en nog wat. We vragen mensen om een klik en kunnen vervolgens opscheppen over de miljoen handtekeningen die we net hebben verzameld. Het probleem hiermee is: wie doet vervolgens het zware werk? Wat is de volgende stap?

Zodra je 100.000 handtekeningen hebt verzameld heb je mensen nodig die deze vraag om sociale verandering kunnen omzetten in een echt wetsvoorstel of een campagne. In een daadwerkelijke ontmoeting waar je de interesse van iemand binnen de politiek wekt, die dit idee dan verder zal brengen.

Hier in Nederland vond onlangs een referendum plaats over de sleepwet. U schrijft in uw boek dat u directe democratie niet als oplossing ziet voor de kloof tussen burgers en politiek. Waarom niet?

Directe democratie probeert de representatieve democratie te slim af te zijn door te beweren dat we geen vertegenwoordigers meer nodig hebben, omdat een ander politiek systeem automatisch zou kunnen reproduceren wat burgers op elk moment willen. Maar dat vind ik een *slippery slope*. Ons huidige democratische systeem is het minst erge van alle andere systemen omdat het ons in staat stelt onszelf te wapenen tegen de tirannie van de meerderheid. Hoe beschermen we anders minderheidsgroepen of behandelen we onderwerpen met diffuse belangen zoals het milieu of de volksgezondheid?

Ik geloof dat burgerlobby een betere manier is om het politieke systeem te verbeteren, omdat het complementair is aan de representatieve democratie. Zo kunnen we nieuwe energie steken in een politiek systeem dat verouderd.

Hoe moeten burgers dat volgens u aanpakken?

Allereerst: lobbyen is iets dat iedereen kan. Stap één is *pick your battle*. Vraag jezelf achter waar je echt om geeft, wat jou 's nachts wakker houdt.

Zodra je jouw strijd hebt uitgekozen moet je je huiswerk doen. Verzamel zoveel mogelijk informatie over het specifieke probleem. De tweede stap in het proces van lobbyen gaat om het verzamelen van deze ideeën en vervolgens het in kaart brengen van de stakeholders en hun standpunten.

Kunt u daar een voorbeeld van geven?

Veel mensen in Nederland die rondom Schiphol wonen klagen erover dat zij een hoge prijs betalen voor de mobiliteit van anderen. Er zijn veel mensen die hier onderzoek naar doen en veel partijen die er een standpunt over innemen.

Dit is ook wat bedrijven doen als ze gaan lobbyen. Wie zijn je toekomstige vijanden en vooral: wie zijn je toekomstige vrienden en ondersteuners? Wat is hun relatieve gewicht?

Schiphol Group is waarschijnlijk je tegenstander en heel krachtig, maar je hebt ook mondige groepen die je kunnen ondersteunen. Denk bijvoorbeeld aan politici, media, maar ook ngo's en organisaties waar je misschien in eerste instantie niet op was gekomen. Je kunt bijvoorbeeld samenwerken met groepen die zich bezighouden met het welzijn van dieren, die worden getroffen door de overlast van luchthaven.

Hoe zet je dit vervolgens om in een lobby?

Als je eenmaal alle informatie hebt, kan je een plan van aanpak maken. Hoe ga je het grote probleem omzetten naar actie en welke weg kies je om dit mogelijk te maken.

Het kan via de politieke weg: je schrijft een opinieartikel, benadert de burgemeester of de CEO van een bedrijf, maar je kunt ook voor de legislatieve weg kiezen. Dan denk je na over het inrichten van nieuw beleid dat bijvoorbeeld restricties oplegt of grenzen schept. In het geval van Schiphol zou je kunnen denken aan bijvoorbeeld een tijdslimiet voor het landen van vluchten. Maatregelen die op een of andere manier de door jou gewenste verandering dichterbij brengen. Je kunt ook nog naar een rechtbank of ombudsman stappen.

Daarnaast kan je overal om je heen campagnevoeren. Bouw een campagne, maak een mooi logo en verzamel handtekeningen om bewustzijn te creëren.

Uiteindelijk moet je je voorbereiden op een ontmoeting met de politici of beleidsmakers. Als deze bijeenkomst niets oplevert omdat er niet naar je geluisterd wordt of omdat je een weinig empathisch iemand treft, hoeft dat niet het einde van je strijd te betekenen.

U richtte The Good Lobby op om burgerlobbyisten te ondersteunen in lobby bij de EU. Kan uw methode ook worden toegepast op lokaal of nationaal niveau?

Ik denk dat we vaak vergeten dat het lokale en het Europese niveau elkaar vaak overlappen. Vrijwel elk beleidsterrein wordt vandaag de dag mede bepaald door de Europese Unie. We moeten de invloed van de EU gebruiken om ook lokaal en nationaal iets te veranderen.

Er zijn zoveel goede websites, zo veel mogelijkheden om lokaal, nationaal en op Europees niveau de politiek te bereiken. Maar niemand kijkt op de websites, niemand vindt de juiste informatie. Overheden zouden die toegankelijker en simpeler moeten maken.

Dat is een van de taken van The Good Lobby, de stichting die ik zelf heb opgericht om burgerlobbyisten te ondersteunen. We willen de tools die er al bestaan toegankelijk maken zodat burgers van lobby hun hobby kunnen maken – zoals ik het noem. Wat is je hobby? Ik ben een burgerlobbyist!

Organisatie/

Wallaart & Kusse werkt aan een betere wereld door eerlijke lobby. Om die eerlijke lobby ook toegankelijk te maken voor organisaties met weinig geld en connecties is Wallaart & Kusse in 2016 begonnen met de organisatie van een lobby-spreekuur. Pro deo lobby-advies, dat was het idee. Maar al snel bleek één spreekuur per maand niet genoeg.

Daarom is op 27 september 2017 Stichting Lobby Lokaal opgericht. De stichting is een initiatief van Wallaart & Kusse, maar werkt onafhankelijk van het bedrijf. De stichting heeft een driekoppig bestuur dat vier keer per jaar bijeen komt. Het bestuur bestaat uit Maryam El-Rahmouni (voorzitter), Bianca Pander (penningmeester) en Myrthe Kusse (secretaris). Voor hun werkzaamheden krijgen de bestuursleden niet betaald (onbezoldigde functie). Het bestuur bepaalt de koers van de [Lobby Lokaal](#).

De werkzaamheden binnen de stichting worden aangestuurd en deels uitgevoerd door de programmacoördinator: Mara van Waveren. Mara is in loondienst bij Wallaart & Kusse. Wallaart & Kusse en Lobby Lokaal zijn overeengekomen dat Wallaart & Kusse de programmacoördinator twee dagen per week schenkt aan de stichting. Daarbij is er de mogelijkheid voor de programmacoördinator om fulltime voor Lobby Lokaal te werken als er financiering is voor de uren van de overige dagen per week.

De eerste zes maanden van 2018 werd de stichting ondersteund door één lobbyhulp (stagiair). In de tweede helft van 2018 bleek het mogelijk om nog twee lobbyhulpen aan te trekken. Dit gaf Lobby Lokaal de mogelijkheid twee extra organisaties te ondersteunen.

Daarnaast wordt de stichting ondersteund door Wallaart & Kusse. In eerste instantie deden zij dit met een vaste financiële bijdrage, maar na vier maanden bleek Lobby Lokaal meer behoefte te hebben aan ondersteuning in tijd. Daarom werken de zes medewerkers van Wallaart & Kusse één dag per maand pro bono voor Stichting Lobby Lokaal.

In het eerste jaar hebben we veel geleerd op het gebied van de organisatie van de stichting. Wij hadden ingezet op de uitvoer van zoveel mogelijke activiteiten om onze missie te bereiken. We hadden daarbij weinig oog voor de organisatie achter de uitvoer, die ook noodzakelijk is. In de praktijk was veel meer tijd nodig voor acquisitie, administratie en de begeleiding van lobbyhulpen en pro bono lobbyisten. Deze ervaringen zijn meegenomen in het beleidsplan voor 2019.

Thema / Zorg
Deelnemers / 17
Organisaties / 5

Financiën/

Stichting Lobby Lokaal wordt gefinancierd uit een bijdrage van Wallaart & Kusse en eigen bijdragen van organisaties die gebruik maken van de diensten van de stichting. Daarbij werven we fondsen voor de uitvoer van grote projecten.

Stichting Lobby Lokaal en Wallaart & Kusse waren voor 2018 overeengekomen dat de laatste elke maand een vast bedrag zou schenken aan de stichting. Naast de financiële bijdrage stelde Wallaart & Kusse een programmacoördinator beschikbaar voor 16 uur per week en schonken zij adviesuren. Na vier maanden zijn de afspraken herzien, waarbij gekozen is voor een grotere bijdrage in uren en een kleinere bijdrage in geld. De vaste bijdrage werd vervangen door de inzet van zes medewerkers één dag per maand en een schenking van de huur. Deze aanpassing verklaart het grootste deel van het verschil tussen de begroting en de uiteindelijke baten en lasten.

In 2018 schonk Wallaart & Kusse de kosten voor de huur, bouw van de website en de opmaak en eerste druk van het boekje *'Lobby Lokaal. Tips voor de burgerlobbyist'* ter waarde van 14.545 euro. Daarbij schonk zij de kosten voor de uren van haar werknemers ter waarde van 61.000 euro.

Lasten/

De kosten voor de lobbyinformatie zijn lager uitgevallen dan begroot. Dat komt om doordat Wallaart & Kusse de kosten voor de bouw van de website en de opmaak en eerste druk van het boekje '*Lobby Lokaal. Tips voor de burgerlobbyist*' heeft geschonken. Lobby Lokaal heeft de tweede druk verzorgd.

Voor de spreekuren en de trainingen geldt dat er voor promotie minder geld nodig was dan verwacht. Ook de kosten voor de huur van locaties en kosten voor koffie en thee vielen mee. We konden vaak gratis gebruik maken van plekken bedoeld voor maatschappelijke bijeenkomsten.

We hebben twee extra lobbyhulpen in dienst gehad in 2018 dan begroot. Zij waren van grote meerwaarde voor de lobbyhulp aan lokale organisaties.

De kosten voor de organisatie vallen lager uit, omdat de huur en telefoniekosten door Wallaart & Kusse geschonken zijn. Daarbij vielen de reiskosten voor de programmacoördinator mee.

Tot slot hebben we een start gemaakt met projecten voor een specifieke doelgroep. Voor het project *Are you talking to me?!* hebben we dit jaar uitgaven gedaan, terwijl de financiering in 2019 binnenkomt. Deze kosten zijn dus gedekt in het volgende boekjaar. Daarnaast hebben we ontwikkelkosten gemaakt voor *Machtmakers*, een project om jongeren te leren lobbyen. Deze kosten proberen we in 2019 gedekt te krijgen door actief fondsen te werven voor dit project.

Baten/

Aan de batenkant zien we ook minder inkomsten dan begroot. Dit heeft grotendeels te maken met de wijziging in de afspraken met Wallaart & Kusse. Daarnaast hadden we voor trainingen een eigen bijdrage begroot voor deelnemers van organisaties die zich dit kunnen veroorloven. In de praktijk bleek het lastig betalende en niet-betalende deelnemers op één training te krijgen. Daarom hebben we een scheiding gemaakt tussen gratis lobbytrainingen en trainingen waarvoor we een vergoeding vragen. Deze laatste zijn ondergebracht onder business.

Het positieve overschot (€ 9645 -/- € 8541) vloeit toe naar de reserves van de stichting.

Thema / Sociale cohesie

Deelnemers / 28

Organisaties / 6

Lasten /	Begroot	Realisatie
Lobbyinformatie	€ 2.900,00	€ 1091,06
Lobbyspreekuur	€ 400,00	-
Lobbytraining	€ 5.200,00	€ 48,80
Lobbyhulp	€ 700,00	€ 1.985,13
Organisatie	€ 6.800,00	€ 3.335,86
Business	-	€ 226,52
Beyond	-	€ 1.854,05
Totaal	€ 16.000,00	€ 8.541,42

Baten /	Begroot	Realisatie	Saldo
Lobbyinformatie	€ 2.900,00	-	€ (1.091,06)
Lobbyspreekuur	€ 400,00	-	-
Lobbytraining	€ 5.200,00	-	€ (48,40)
Lobbyhulp	€ 700,00	€ 1.450,00	€ (535,13)
Organisatie	€ 6.800,00	€ 4.000,00	€ 664,14
Business	-	€ 4.195,50	€ 3.968,98
Beyond	-	-	€ (1.854,05)
Totaal	€ 16.000,00	€ 9.645,50	€ 1.104,48

Activa /	1 - 1 - 2018	31 - 12 - 2018
-----------------	---------------------	-----------------------

Bank	€ 0	€ 1390,00
-------------	------------	------------------

Totaal	€ 0	€ 1390,00
---------------	------------	------------------

Passiva /	1 - 1 - 2018	31 - 12 - 2018
------------------	---------------------	-----------------------

Eigen vermogen	€ 0	€ 1104,00
-----------------------	------------	------------------

Overlopende passiva	€ 0	€ 286,00
----------------------------	------------	-----------------

Totaal	€ 0	€ 1390,00
---------------	------------	------------------

De jaarrekening is opgesteld door Frisse Blom BV.

Balans Stichting Lobby Lokaal 2018/

Dankwoord/

Graag bedanken we alle mensen die zich het afgelopen jaar hebben ingezet voor Lobby Lokaal. Zoals alle mensen die we mochten bevragen over lokaal lobbyen voor onze sociale mediakanalen en het boekje Lobby Lokaal. Handboek voor de burgerlobbyist. We danken ook alle raadsleden die iets wilden vertellen bij de trainingen. In het bijzonder bedankt Lobby Lokaal de vele vrijwilligers in 2018: Bob van Eenennaam, Date Pijlman, Deniz Özkantli, Doret de Rooij, Eefje Appel, Erwin Hieltjes, Esther Crabbendam, Isha Mol, Joram Schollaardt, Lieke Brackel, Meinte Kingma, Mette Vreeken, Mohammed Saiah, Nick Knoester, Niek Bakker, Pieter Veldhuizen, Rutger van der Veen, Tino Wallaart, Ufuk Kâhya en Wietse Jelles.

lobby / lokaal